

در این شماره میخوانیم:

- مقاله مروری
 - نکات اصلی برای ریجکت مقالات
 - مصاحبه با آقای دکتر شهرام مولوی نژاد
 - مزایای چاپ مقاله در چیست؟
 - مجلات جعلی و نامعتبر را چگونه تشخیص دهیم؟
 - رفرنس نویسی چیست و چگونه انجام می شود؟
 - ایمپکت فاکتور چیست؟
- ...و

گنجینه علم

گاهنامه علمی، پژوهشی کاوش
شماره نهم، بهار ۱۴۰۳

Tomb of Yaghub Leys Safari
Dezful, Khuzestan Province, Iran

گنجینه علم
شماره نهم
بهار ۱۴۰۳

فهرست مطالب

- ۱ سخن سردبیر
- ۲ مقدمه سرپرست
- ۳ تفاوت پروپوزال با پایان نامه
- ۴ مزایای چاپ مقاله در چیست؟
- ۵ اصول و نکات مهم خواندن مقاله
- ۶ چرا یک مقاله ممکن است توسط یک مجله رد شود؟
- ۷ پرسشنامه
- ۹ پایگاه های اطلاعاتی
- ۱۰ رفرنس نویسی چیست و چگونه انجام می شود؟
- ۱۱ مصاحبه با آقای دکتر شهرام مولوی نژاد
- ۱۳ تقسیم بندی انواع مقالات علمی براساس ساختار و محتوای نگارشی
- ۱۵ نکات اصلی برای ریجکت مقالات
- ۱۶ سوالات و فرضیات پژوهش
- ۱۷ مجلات جعلی و نامعتبر را چگونه تشخیص دهیم؟
- ۱۸ مقاله مروری
- ۱۹ ایمپکت فاکتور چیست؟
- ۲۰ عملکرد کمیته تحقیقات دانشجویی

ریحانه صفی اله، دبیر کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری و مامایی اهواز

به نام خداوند نون و قلم

با عرض سلام و آرزوی توفیق و سربلندی برای خوانندگان گرامی، نهمین شماره از نشریه علمی پژوهشی کاوش با هدف ارائه مجموعه آموزشات، تحقیقات و فعالیت ها در حوزه پژوهشی به شما عزیزان تقدیم میگردد.

نشریه ای که در حال حاضر در محضر شماسنت نتیجه چندین ماه فعالیت و تلاش مداوم تیم تحریریه نشریه می باشد. تلاش من و سایر همکارانم در این نشریه آن بوده است که مطالب مفید و کاربردی در اختیار شما عزیزان قرار گیرد. در نشریه حاضر، با اتکا بر توانایی و عزم راسخ اعضای هیئت تحریریه آن سعی شده است مطالب بروز و مفید جهت استفاده ی شما دانشجویان عزیز فراهم شود. امید است توانسته باشیم گامی هر چند کوچک در جهت ارتقاء سطح علمی شما عزیزان برداشته باشیم. انشالله

به نوبه خود از زحمات گردآوردندگان عزیز این نشریه به خصوص، کارشناس کمیته تحقیقات دانشکده پرستاری و مامایی، سرکار خانم قزلباش، که هر زمان پاسخگوی سوالات ما بودند، کمال تشکر و قدردانی را دارم با آرزوی موفقیت و سلامتی شما عزیزان

راه ارتباطی بنده

reihanehsafiallah@gmail.com

دوست دار شما ریحانه صفی اله دبیر کمیته تحقیقات دانشجویی

به نام خداوند نون و قلم پژوهش، کوششی برای یافتن بهترین راه حل های ممکن به منظور حل مشکلات موجود در عرصه های مختلف زندگی است. دانشجویانی که از ابتدا با ذهن پژوهش محور رشد می کنند؛ در آینده حرفه ای نیز به توفیقات چشمگیری دست می یابند. لذا، از جمله اهداف این نشریه، آشنایی دانشجویان با نحوه انجام پژوهش و انتشار نتایج حاصل از آن می باشد. در راستای رسیدن به این هدف نیز تمامی دست اندرکاران این نشریه تلاش کرده اند که مطالبی کاربردی را در اختیار دانشجویان قرار دهند. بنابراین بر خود لازم می دانم؛ صمیمانه از زحمات تمامی نویسندگان و عوامل نشریه تشکر به عمل آورم. در پایان برای تمامی دانشجویان گرمی، آرزوی سلامتی و موفقیت روز افزون در عرصه های مختلف علمی و پژوهشی را دارم.

منصوره روئین تن

سرپرست کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری و مامایی

▲ پروین قزلباش، کارشناس پرستاری

تفاوت پروپوزال با پایان نامه

پروپوزال یا طرح پیشنهادی مانند یک نقشه یا طرحی است که شما قصد انجام آن را دارید. در حقیقت پروپوزال را میتوان پیشنهاد پژوهشی دانست مانند یک ماکت که طرح کلی و نمونه ای کوچک از ساختمانی است که قرار است ساخته شود، پروپوزال نیز طرح کلی یک پژوهش است. زمانی که دانشجویی قصد دارد یک پروژه پژوهشی را آغاز کند، ابتدا باید در قالب یک پروپوزال به بیان کلیت موضوع، اهداف تحقیق، متغیرها و روش های تجزیه و تحلیل و همچنین ارائه منابع علمی معتبر بپردازد.

🌱 ساختار پروپوزال عبارتند از:

عنوان، بیان مساله، پیشینه، اهداف، فرضیه، روش و مراحل، منابع
یک پژوهشگر براساس پروپوزالی که تهیه کرده است اقدام به نوشتن تز یا پایان نامه می کند. پایان نامه شامل ۵ فصل است که محتوای فصول آن شامل:

✓ **فصل اول:** شامل طرح مسئله و کلیات تحقیق است. محقق باید در این قسمت درباره کلیات پژوهش و تحقیق خود صحبت کرده و به توضیحات آن بپردازد.

✓ **فصل دوم:** این فصل پیشینه تحقیق را در بر می گیرد. در این فصل محقق باید به مبانی نظری و تاریخچه پژوهشی را به تفصیل بیان نماید و اهداف تحقیق خود را مشخص نماید.

✓ **فصل سوم:** این بخش شامل روش شناسی تحقیق است. پژوهشگر باید روش های جمع آوری داده و جامعه آماری که مورد مطالعه قرار داده است به همراه روش تجزیه و تحلیل داده ها را در این بخش بیان نماید.

✓ **فصل چهارم:** در این بخش محقق یافته ها و نتایج آماری بدست آمده را بیان می کند و نتایج را تجزیه و تحلیل می نماید. استفاده از نمودارها و جداول جهت نشان دادن نتایج در این فصل انجام می گیرد.

✓ **فصل پنجم:** پایانی ترین بخش مربوط به نتیجه گیری است. در این قسمت باید نتایجی که به واسطه انجام این پژوهش کسب کرده اید مورد بررسی قرار داده و آن ها را اعلام نمایید. در این بخش می توانید از محدودیت های انجام تحقیق صحبت کنید یا پیشنهادهایی را برای پژوهش های بعدی ارائه نمایید

🗨️ کلام پایانی:

- در پروپوزال بخش اهداف تحقیق اهمیت بالایی دارد و به عنوان یک سرفصل مجزا بیان می شود، اما در پایان نامه اهداف تحقیق درون مقدمه بیان می شود

- پروپوزال با تمرکز بر روی اهداف تحقیق و ذکر موانع و محدودیت های موجود در راه انجام پژوهش نوشته می شود درحالیکه در پایان نامه باید با وجود محدودیت ها و موانع، تلاش کنید تا به نتایج و تفسیری از متغیرهای تحقیق برسید.

- در پروپوزال صحبتی از نتایج مطرح نیست اما یکی از فصل های پایان نامه به عنوان نتیجه گیری به اعلام نتایج کسب شده از تحقیق می پردازد.
- پایان نامه یک واحد درسی است اما پروپوزال این طور نیست.

▲ ابراهیم خدادادی نیا، دانشجوی اتاق عمل

مزایای چاپ مقاله در چیست؟

چاپ مقالات مزایای زیادی دارد گرچه این مزایا برای دانشجویان و اساتید مقداری تفاوت با یکدیگر دارند. این مزیت برای مقالات معتبر همچون ISI بیشتر است. از جمله مزایای چاپ مقاله برای دانشجویان می توان به موارد ذیل اشاره کرد.

۱. چاپ مقاله یکی از مواردی است که شانس انتخاب دانشجویان را به عنوان پژوهشگر برتر در سطح دانشکده، دانشگاه، استان و کشور افزایش می دهد.
۲. چاپ مقالات می تواند شانس دانشجویان را برای کسب امتیاز "بندک" آیین نامه ی استعدادهای درخشان و یا "بنیاد ملی نخبگان" افزایش دهد که به نوبه ی خود می تواند اعتبار علمی و تسهیلات فوق العاده ای را برای دانشجویان به ارمغان آورد.
۳. احتمال اخذ بورسیه های تحصیلی بین المللی با چاپ مقالات در مجلات معتبر می تواند افزایش یابد.
۴. با افزایش مقالات و کسب تجربه در این حیطه، امکان دریافت پروژه به همراه درآمد از سازمان های دولتی می باشد.
۵. با انجام پژوهش و نوشتن مقاله شما به عنوان متخصص و صاحب نظر در زمینه های مورد پژوهش مبدل می شوید.

۶. زبان اصلی و مشترک بین دانشمندان، مقاله است که موجب گسترش علم و دانش می شود.

۷. حل مشکلات؛ گاهی اوقات ممکن است شما با پژوهش خود، راه حل برخی از مشکلات مربوط با سلامت فرد، خانواده، یک گروه اجتماعی و یا شغلی خاص و یا جامعه را کشف کرده باشید. آنگاه ضروری است که برای ثبت یافته های خود و در اختیار گذاشتن آن به سایرین به ویژه برای کاربرد یافته های مطالعه شما در شرایط مشابه، اقدام به نوشتن مقاله نمائید. این قبیل تحقیقات در قالب تحقیقات مرتبط با نظام سلامت از اهمیت شایان توجهی برخوردار می باشد.

۸. نگارش مقالات علمی خود یک روند یادگیری است. شواهد موجود نشان می دهند که با نگارش مقالات علمی، نویسندگان توانایی های علمی و پژوهشی خود را ارتقاء می بخشند. آنها نه تنها با جستجوی در منابع موجود، این اطمینان را حاصل می نمایند که یافته های علمی آنها قبلاً توسط فرد یا افراد دیگری گزارش نشده است، بلکه با شناخت نقاط تاریک و یا تناقضات موجود در حوزه تخصص خود، سعی در ارائه یافته های نوین می نمایند که این نقاط تاریک را روشن نموده و یا تناقضات موجود را تفهیم نماید.

۹. با نوشتن مقاله و شرکت در کنگره ها جهت ارائه آن با افراد صاحب نظر رشته خود آشنا می شوید. موارد مذکور، فقط تعدادی از مزایای چاپ مقاله میباشند. موارد بسیاری نیز وجود دارد که حاکی از اهمیت انجام پژوهش و چاپ مقاله است.

اصول و نکات مهم خواندن مقاله

بسیاری از پژوهشگران از آن جایی که نمی دانند یک مقاله را باید چگونه مطالعه کنند نمی توانند نهایت بهره را از آن برده و در نتیجه دستاوردهای آن مقالات را در پژوهش خود استفاده کنند. شاید این سوال برایتان پیش بیاید که چه فرقی می کند از کدام روش خواندن مقالات علمی و ISI استفاده شود. در پاسخ باید بگوییم که انتخاب بهترین روش خواندن مقالات علمی برای محققان ضروری است، زیرا محققان مجبورند انواع مقالات را مطالعه کنند تا مطالب موردنظرشان را بیابند و بدیهی است نمی توان تعداد زیادی مقاله را در زمان محدود انجام دادن یک پروژه تحقیقاتی، خواند. بر این اساس، به کارگیری یک روش خواندن مقالات علمی و ISI مناسب به سرعت عمل پژوهشگر کمک کرده و از اتلاف زمان و انرژی جلوگیری می کند.

برای ماهر شدن در خواندن مقاله ابتدا باید بدانید که دنبال چه نوع اطلاعاتی هستید و قصد دارید این دیتاها را در کجا استفاده کنید و بر این نوع اطلاعات تمرکز کنید. با این کار می توانید نتایجی که دنبالش هستید با نتایج مقاله ای که می خوانید مقایسه کنید پس پیش از خواندن هر مقاله اهداف خود را کامل مشخص کنید.

هر مقاله، عنوان مشخصی از قسمت های چکیده (abstract)، مقدمه (Introduction)، روش تحقیق (Methodology)، یافته ها (Results)، بحث (Discussion)، نتیجه گیری (Conclusion)، منابع (Reference) تشکیل می شود.

پژوهشگران از روش های مختلفی برای خواندن مقالات علمی یا ISI استفاده می کنند. به عنوان مثال برخی مطالعه چکیده، مقدمه، تیترا، پاراگراف های انتهایی و جداول و ... یا بعضی ها چکیده، مقدمه و نتیجه گیری را در اولویت قرار می دهند. بطور کلی برای یافتن مقاله موردنظر، نیازی نیست از اول تا آخر هر مقاله را بخوانیم. بهتر است در ابتدا زمان انتشار مقاله را بررسی کنید تا از جدید بودن اطلاعات اطمینان حاصل کنید و همچنین اعتبار مجله را بررسی کنید در صورتیکه تا کنون اسم انتشارات را نشنیده اید، مطمئن شوید که ژورنال تقلبی نباشد. به این منظور می توانید ضریب تاثیر (Impact Factor) مقاله را چک کنید. این عدد معیاری از میانگین استنادها به مقالات منتشر شده در یک مجله می باشد. بطور کلی ناشران معتبر ایمپکت فاکتور مجلات خود را در صفحه مربوط به مجله درج نموده اند. همچنین سایت هایی نیز وجود دارند که می توانید ایمپکت فاکتور مجله مورد نظر را پیدا کنید.

برای اینکه اطلاعات کلی از مقاله بدست آورید از عنوان، چکیده، کلمات کلیدی و مقدمه مقاله شروع کنید. اشتباهی که در این مورد صورت می گیرد این است که افراد چکیده را می خوانند و بقیه مقاله را رها می کنند. چکیده بخش کوچکی از اطلاعاتی است که ما به آن نیاز داریم و این بخش فقط اطلاعاتی را در اختیارتان قرار می دهد که از نظر نویسنده مهم است. مقدمه، جهت گیری مقاله و نکات مهم مقاله و پژوهش هایی که در گذشته مورد بررسی قرار گرفته است را بیان می کند پس از اهمیت این قسمت صرف نظر نکنید.

بخش یافته ها، جزئیات فنی درمورد نحوه حل مسئله یا انجام آزمایش ها را ارائه می دهد. ممکن است بخواهید از این قسمت صرف نظر کنید مگر اینکه بخواهید روش های مورد استفاده محققان را شناسایی کنید یا اگر خودتان بخواهید تحقیق را تکرار کنید.

در مرحله بعد می توانید به سراغ بحث بروید و آن را مورد بررسی قرار دهید. در این قسمت محقق با مطالعه سایر مقالات و متون پیشین و مقایسه نتایج خود با آن ها، به یک تفسیر مناسب از داده های خود رسیده است. معمولاً تصویر واضحی از مقاله را در اختیارتان قرار می دهد و البته سوالاتی را نیز برایتان ایجاد می کند. این قسمت فرصت خوبی فراهم می کند که در مورد سوالات تحقیقاتی مطالعه نشده اطاعات بیشتری کسب کنید و پژوهش خود را بر پایه پاسخ به سوالات مطالعه نشده قرار دهید. علاوه بر آن می توانید پرسش های پژوهشی را که نویسندگان مقاله قصد پاسخ دادن به آن را دارند تعیین کنید و ارزیابی کنید که تا چه حد این پرسش ها آزموده شده اند یا به عبارت دیگر با سایر پژوهش ها در این زمینه مطابقت دارند یا نه.

نتیجه گیری در مقاله یکی از اصلی ترین اجزا محسوب می شود. معمولاً این بخش آخرین بخشی است که توسط خواننده، خوانده می شود. در این قسمت جمع بندی ایده ها و تکرار نکات اصلی و یافته های پژوهش و نتیجه گیری از استدلال ها بیان می شود.

خواندن منابع ممکن است شما را به منابع مفید دیگری سوق دهد. همچنین ممکن است درک بهتری از اصطلاحات اساسی، مفاهیم اصلی و محققان اصلی در زمینه تحقیق خود پیدا کنید.

در انتها اگر به اطلاعات بیشتری درباره مقاله نیاز داشتید، می توانید سایر بخش های مقاله را مطالعه کنید. دقت کنید شما هیچ الزامی برای خواندن همه مطالب مقاله ندارید و اصولاً بهتر است از مطالعه بخش هایی که برایتان کاربردی نیستند صرف نظر کنید.

یادداشت برداری یا علامت گذاری در هنگام مطالعه بسیار کاربردی است. یادداشت برداری تمرکز شما را بر روی کار مورد نظر حفظ می کند و در درک کل آن کمک می کند. نکته آخر اینکه بهتر است از تجارب دیگران نیز استفاده کنید؛ شما می توانید در همه مراحل انجام پژوهش تان از راهنمایی مشاوران و اساتید استفاده کنید تا در پروژه تحقیقی خود بهتر عمل کنید.

امیرحسین مختاری لو، دانشجوی فوریتهای پزشکی

چرا یک مقاله ممکن است توسط یک مجله رد شود؟؟

چندین دلیل متداول وجود دارد که چرا یک مقاله ممکن است توسط یک مجله رد شود. برخی از این دلایل عبارتند از:

- ۱- فقدان اصالت: مقاله هیچ ایده جدید یا ابتکاری ارائه نمی دهد و تحقیق به اندازه کافی منحصر به فرد یا قابل توجه نیست که منتشر شود.
- ۲- طراحی ضعیف تحقیق: طرح مطالعه ناقص است، روش شناسی به اندازه کافی دقیق نیست، یا حجم نمونه برای ارائه نتایج معنادار بسیار کوچک است.
- ۳- دامنه یا تمرکز نامناسب: مقاله ممکن است با محدوده یا تمرکز مجله مطابقت نداشته باشد یا ممکن است مرتبط با رشته نباشد.
- ۴- نوشتن با کیفیت پایین: مقاله ممکن است گرامر، املا و نقطه گذاری ضعیفی داشته باشد که خواندن و درک آن را دشوار می کند.
- ۵- عدم وضوح: مقاله ممکن است ساختار ضعیفی داشته باشد یا به وضوح نوشته نشده باشد، که درک سؤال، روش شناسی و یافته های تحقیق را برای خوانندگان دشوار می کند.
- ۶- داده های ناقص یا نادرست: مقاله ممکن است داده های ناقص یا نادرست داشته باشد که نتیجه گیری معنادار را دشوار می کند.
- ۷- سرقت ادبی یا اقدامات غیراخلاقی: مقاله ممکن است حاوی محتوای سرقت ادبی یا اقدامات غیراخلاقی باشد، مانند جعل یا جعل داده.
- ۸- عدم رعایت دستورالعمل های ارسال: مقاله ممکن است به دستورالعمل های ارسال مجله، مانند الزامات قالب بندی یا محدودیت های تعداد کلمات، پایبند نباشد.
- ۹- ارجاعات منسوخ یا نامربوط: مقاله ممکن است دارای مراجع منسوخ یا نامربوط باشد که سؤال یا فرضیه تحقیق را تأیید نمی کند.
- ۱۰- عدم اهمیت: مقاله ممکن است پیامدهای قابل توجهی برای این رشته نداشته باشد یا به طور معناداری به ادبیات موجود کمک نکند.

به طور کلی، مهم است که دستورالعمل های ارسال مجله را به دقت بررسی کنید و اطمینان حاصل کنید که مقاله شما با استانداردها و انتظارات مجله مطابقت دارد. علاوه بر این، جستجوی بازخورد از همکاران یا ویراستاران حرفه ای می تواند به شناسایی و رفع مشکلات احتمالی قبل از ارسال مقاله برای بررسی کمک کند.

نگین اسدیان، دانشجوی ارشد مامایی

کاربرد پرسشنامه

پرسشنامه کاربردهای فراوانی دارد؛ برای مثال، با استفاده از پرسشنامه دیگر نیازی به حضور داشتن محقق و پرسیدن سوال به صورت حضوری نیست. به راحتی می‌توانید سوال‌ها را از طریق راه‌های غیر حضوری مانند فضای مجازی و ...، به جامعه هدفتان ارسال کنید و پاسخ‌ها را دریافت کنید.

با استفاده از پرسشنامه می‌توانید پاسخ‌ها را سریع‌تر دریافت کنید و در نتیجه، در زمان کمتری به نتیجه تحقیق برسید؛ البته پاسخ‌های به دست آمده به معنی پایان کار نیست و شما باید حتماً آن‌ها را مورد بررسی قرار دهید و به خوبی آن‌ها را تحلیل کنید؛ زیرا جواب افراد مختلف با توجه به شرایط فعلی که دارند، است و نمی‌توان پاسخ تمام افراد را در یک سطح و رتبه قرار داد.

طبیعتاً جواب فردی که بیشتر به موضوع تحقیق شما نزدیک است، مهم‌تر از افرادی که دور تر از او هستند خواهد بود؛ این جواب برای شمایی که به عنوان یک محقق بر روی موضوعی تخصصی تحقیق می‌کنید، ارزش بیشتری خواهد داشت. با استفاده از پرسشنامه، می‌توان تمام جنبه‌های تحقیق از نظر کیفیتی و کمیتی را بررسی کرد؛ در حالی که برخی از روش‌های تحقیق و ابزارهای آن، به شما این دو فاکتور و متغیر را به صورت همزمان ارائه نمی‌دهد و فقط با یکی از این دو متغیر باید کارتان را پیش ببرید.

البته یک نکته در این باره وجود دارد و آن هم این است که به هیچ عنوان نباید هدایتی از طرف محقق به پاسخ‌مورد نظر صورت بگیرد؛ در این صورت، پاسخ‌دهنده تا حدودی مجبور به دادن پاسخ با توجه به نظر محقق می‌شود و پرسشنامه هیچ ارزشی نخواهد داشت. در اصل پرسشنامه‌ای ارزش دارد که پاسخ توسط خود افراد بدون هیچگونه نشان و محدودیتی داده شود و دخالتی در آن وجود نداشته باشد.

باید توجه داشته باشید که حتماً پاسخ‌دهندگان به درستی و کاملاً با توجه به خودشان، پرسش‌ها را پاسخ دهند؛ یکی از اصلی‌ترین مشکلات در پرسشنامه، همین اشتباه پاسخ دادن افراد است.

انواع پرسشنامه

به طور کلی، دو نوع پرسشنامه مورد استفاده محققان قرار می‌گیرد؛ این دو نوع اکتشافی یا کیفی و استاندارد شده یا کمی نام دارند که هر کدام کاربرد متفاوتی با یکدیگر دارد و پاسخ‌های آن‌ها نیز نتایج گوناگونی به محقق خواهد داد.

پرسشنامه اکتشافی یا کیفی:

اگر در این حوزه با کلمه پرسشنامه بدون ساختار مواجه شدید، بدانید که منظور از آن، همین Questionnaire اکتشافی یا کیفی است؛ این پرسشنامه ها برای به دست آوردن داده های کیفی مورد استفاده قرار می گیرند. منظور از داده های کیفی، داده هایی است که می توانند مشاهده و ثبت شوند اما عددی مشخص نیست؛ یعنی عددی وجود ندارد و همه داده ها کیفی خواهند بود که طبیعتاً بررسی آن با داده های کمی متفاوت است و اطلاعات متفاوتی را نسبت به داده های کمی ارائه می دهد. در حوزه تولید محتوا، ممکن است شما از شخصی درباره انجام کار ها نظر بخواهید؛ او نیز با توجه به سوال هایی که در پرسشنامه اکتشافی یا همان کیفی پرسیدید، جواب شما را می دهد که در مورد نوع نوشته، کیفیت آن، لحن محتوا و ... خواهد داشت که موجب بهبود یافتن کیفیت محتوا خواهد شد.

پرسشنامه استاندارد شده یا کمی:

اگر با کلمه پرسشنامه ساخت شده مواجه شدید، بدانید که منظور همان پرسشنامه استاندارد شده یا کمی است؛ در این نوع پرسشنامه، می توان اطلاعات کمی را جمع آوری کرد. در واقع محققان برای جمع آوری اطلاعاتی که با تعداد یا اعداد قابل اندازه گیری باشند، از این نوع پرسشنامه استفاده می کنند. با توجه به اینکه جواب ها در این نوع پرسشنامه باید حتماً به صورت عددی یا تعدادی باشد (قابل اندازه گیری باشد)، سوالات نیز باید با چه اندازه، چه مقدار و یا چه تعداد پرسیده شود؛ برای مثال، قصد دارید از چند مدرسه درباره تعداد دانش آموز هایشان سوال بپرسید؛ طبیعی است که پاسخ آن ها عدد خواهد بود. زمانی که اطلاعات اولیه را به دست آوردید یا فرضیه های اولیه را طرح کردید، از پرسشنامه استاندارد یا کمی استفاده می کنید؛ در واقع این کار بهتر است و اجباری نیست. همانطور که گفته شد، پرسشنامه های اکتشافی یا کیفی برای جمع آوری اطلاعات اولیه و قبل از اینکه فرضیه ای طرح شود به کار می روند و این نوع پرسشنامه ها برای جمع آوری اطلاعات بعد از طرح فرضیه اولیه و اطلاعات پایه به دست آمده، کاربرد دارد و مورد استفاده قرار می گیرد.

انواع پرسشنامه بر اساس پاسخ

پرسشنامه با پاسخ های بسته:

زمانی که پاسخ دهنده باید از بین پاسخ های موجود یک پرسش، یکی از آن ها که بیشتر مد نظرش است را انتخاب کند، از پرسشنامه با پاسخ های بسته استفاده می شود.

پرسشنامه با پاسخ های چند انتخابی:

زمانی که پاسخ دهنده می تواند چند گزینه را از بین گزینه های موجود سوالاتش انتخاب کند، از پرسشنامه با پاسخ های چند انتخابی استفاده می شود.

پرسشنامه با پاسخ های باز:

برای پرسش هایی که پاسخ های باز دارند، از پرسشنامه با پاسخ های باز استفاده می شود؛ منظور از این عبارت، جواب هایی هستند که فرد مورد نظر به مقدار دلخواه می تواند به پرسش، پاسخ دهد. یعنی پایان خاصی برای جواب در نظر گرفته نشده است و فرد به اندازه ای که دوست دارد، می تواند پاسخ بدهد.

پرسشنامه هایی با پاسخ های دو وضعیت:

زمانی هم که پاسخ پرسش ها به دو گزینه محدود شوند، از پرسشنامه هایی که پاسخ های دو وضعیت دارند استفاده می شود؛ برای مثال سوالاتی که با آیا شروع می شوند و جواب آنها بله یا خیر است، در این دسته قرار می گیرند.

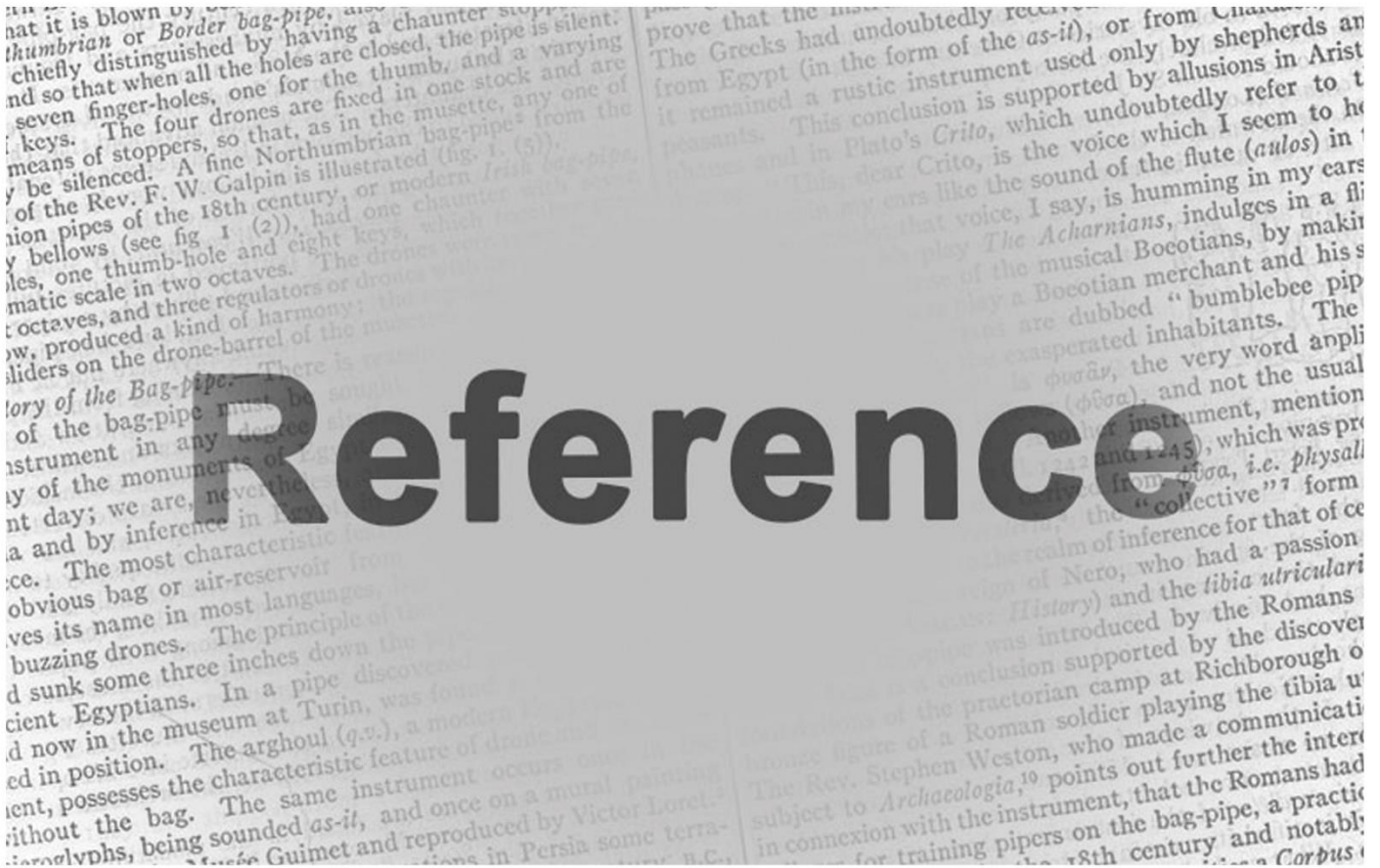
▲ پروین قزلباش، کارشناس پرستاری

پایگاه های اطلاعاتی

حتما واژه ISI رو زیاد شنیدین و شاید ندونین یعنی چی؟ ISI (Institute for Scientific Information) این گروه از مجلات معتبرترین و پرطرفدارترین مجلات در جهان می باشند که امتیاز پژوهشی بالایی نسبت به بقیه مجلات دارند. مجلات ISI بر اساس اینکه دارای ضریب تاثیر یا ایمپکت فاکتور باشند، به ۲ گروه مجلات ISI LISTED بدون ضریب تاثیر و مجلات JCR ضریب تاثیر دار تقسیم می شوند. گروه دوم یعنی مجلات JCR از ارزش و امتیاز بالایی برخوردارند، داوری این مجلات بسیار تخصصی بوده و تنها مقالاتی که دارای موضوعات ناب باشند و محتوای بدون ایراد ساختاری و گرامری داشته باشند مورد پذیرش قرار می گیرند. اما مجلات ISI LISTED به این اندازه سخت گیر نبوده و باتوجه به تعداد بالای این مجلات در مقایسه با مجلات JCR تعداد پذیرش مقالات در آنها بسیار زیاد است. از طرفی بازه زمانی داوری این مجلات نسبت به مجلات JCR کمتر است.

اسکوپوس چیه؟ Scopus

گروه دیگری از مجلات وجود دارند که از لحاظ اعتبار و رتبه هم سطح مجلات ISI هستند. اما در پایگاه داده دیگری تحت عنوان اسکوپوس نمایه می شوند. این پایگاه اطلاعاتی متعلق به کشور هلند می باشد. یک مجله همزمان می تواند هم در SCOPUS و هم در ISI ضریب تاثیر دار نمایه شده باشد. اسکوپوس اطلاعات حدود ۵ هزار ناشر علمی را از سراسر جهان در خود جای داده است. همچنین یکی از آنها الزویر (Elsevier) است که استفاده از اطلاعات آن نیاز به اشتراک و پرداخت هزینه دارد.

رفرنس نویسی چیست و چگونه انجام می شود؟

▲ نگیس حسینی زاده، دانشجوی کارشناسی پرستاری

Reference کلمه‌ای انگلیسی و به معنای مبدا، مقایسه، مرجع و بازگشت می باشد. هرگاه برای معتبر و مورد تایید بودن کلام نوشتاری یا شفاهی یا دیداری از منابع و مستندات مربوط و دقیق استفاده شود، ارجاع دهی صورت گرفته می شود.

رفرنس دهی یعنی برای جلوگیری از سرقت علمی و ادبی در مقاله، کتاب و یا پایان‌نامه، خواننده را به منابعی که در آن‌ها استفاده کرده‌ایم، ارجاع دهیم؛ این منابع می‌تواند مقالات افراد مختلف، نقل‌قول‌هایی از استادان و دانشمندان و یا حتی ایده‌هایی باشد که دیگران آن را مطرح کرده‌اند. رفرنس‌دهی در مقاله روشی مرسوم برای تایید و تصدیق منابع اطلاعاتی و ایده‌هایی است که محقق به‌گونه‌ای منحصر به فرد از آن‌ها بهره برده است

رفرنس‌دهی در مقاله از دو روش اصلی تشکیل شده است که عبارتند از:

ارجاع‌دهی در درون متن (نقل قول در متن)

ارجاع‌دهی در پایان متن (فهرست منبع)

رفرنس در داخل متن شامل:

ارجاع در داخل متن دربرگیرنده اطلاعاتی برای مخاطب است تا بتواند منبع ذکرشده را به راحتی در فهرست منابع پیدا کند.

رفرنس در پایان متن نیز شامل:

شامل اطلاعاتی مانند نام خانوادگی و نام کوچک نویسندگان، سال انتشار و عنوان مقاله یا کتاب، دوره و شماره مجله، شماره صفحات مقاله، شهر انتشار، ایالت یا کشور ناشر کتاب است.

با رفرنس نویسی نه تنها به تحقیق خود ارزش و اعتبار داده می شود بلکه زحمات دیگر نویسندگان نیز مورد توجه قرار می گیرد. برای رفرنس نویسی سه روش وجود دارد:

نویسنده و تاریخ: در کنار نام منبع، نام نویسنده و سال انتشار هم نوشته می‌شود.

نشانه‌گذاری: منبع به شکل اختصاری در پاورقی یا انتها نویس درج می‌شود.

عددی: ابتدا در لیست مرجع برای هر منبع یک عدد مشخص شده و در متن با عدد اختصاصی به منبع مورد نظر اشاره می‌شود.

اگر مرجع چند نویسنده داشت چه کنیم؟

معمولا اگر کمتر از ۶ نویسنده بودند، نام خانوادگی و نام همگی ثبت می‌شود.

اگر بیش از ۶ نویسنده بودند، نام خانوادگی و نام ۶ نفر نوشته شده و از بقیه تحت عنوان «دیگران» یاد می‌شود.

مصاحبه با دکتر شهرام مولوی نژاد

▲ مصاحبه کننده: نازنین دمساز، دانشجوی پرستاری

صرف زمان یک ماه و یا دوماه بتوان کار تحقیقاتی انجام داد و لازمه انجام آن گذراندن یک سری کارگاه ها و تمرینات و صورت گرفتن یکسری مشورت ها با اساتید میباشد. بعنوان مثال دانشجو باید بداند روش تحقیق چیست، چه مراحل دارد، نحوه نگارش پروپوزال و نرم افزار های کاربردی مثل end note و mendelli را بشناسد، همچنین باید نحوه نگارش منابع را فرا گرفته باشد چون تحقیق زمانی ارزشمند است که خروجی آن منجر به چاپ یک مقاله بشود بخصوص در مجلات بین المللی چون در اینصورت سود آن برای خود دانشجو، دانشکده و دانشگاه و در نهایت برای کشور میباشد زیرا سایر همکاران بین المللی متوجه خواهند شد که پژوهشگران در ایران در حال تحقیق روی چه مواردی هستند و خود انتشار این مقالات نیز زمینه را برای مشارکت های بین المللی فراهم میکند. و این بهترین فرصت برای دانشجویان مقطع لیسانس میباشد چراکه دانشجویان در رشته های پرستاری، اتاق عمل، مامایی و هوشبری فرصت زیادی دارند و می توانند از این فرصت های آزاد استفاده کنند و خودشان را در زمینه تحقیقات رشد بدهند که با شرکت در کارگاه های پروپوزال نویسی، روش تحقیق، نرم افزار های manage کردن رفرنس ها و... که متولی برگزاری آن کمیته تحقیقات و معاونت پژوهشی یا حتی دیگر دانشگاه ها میباشد، میسر میشود. مورد بعدی اساتید دانشکده هستند که اکثرا علاقه مند به تحقیق هستند و دانشجویان میتوانند با اساتید دانشکده لینک بشوند و با همکاری اساتید در زمینه ی تحقیقات پیشرفت کنند. بنابراین بهترین زمان برای شروع تحقیق از همان بدو ورود دانشجو در مقطع لیسانس به دانشگاه میباشد چراکه در مقطع کارشناسی ارشد یکی از موارد اصولی در تحصیلات تکمیلی انجام پروژه ی تحقیقاتی است بنابراین روی صحبت ما بیشتر با دانشجویان مقطع کارشناسی است که شاید آگاهی کمتری نسبت به زمینه ی پژوهش دارند.

ضمن عرض سلام، وقت بخیر و تشکر بابت وقتی که در اختیار ما گذاشتید، اگر امکانش هست خودتون رو معرفی کنید و یک بیوگرافی کلی از خودتون به ما بفرمایید:

بسم الله الرحمن الرحيم. من دکتر شهرام مولوی نژاد هستم، دانشیار گروه پرستاری و تقریباً ۱۹ سال سابقه ی کار دارم. سال ۹۳ دکتری پرستاری را از دانشگاه تربیت مدرس اخذ کردم. سال ۸۳ کارشناسی ارشد درگرایش داخلی جراحی از دانشگاه تربیت مدرس اخذ کردم و در سال ۸۰ مدرک کارشناسی را از دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد گرفتم و هم اکنون حدود ۱۹ سال بعنوان عضو هیئت علمی در دانشگاه علوم پزشکی اهواز مشغول فعالیت هستم.

بنظر شما دانشجویان از چه زمانی باید نگاه ویژه ای به پژوهش داشته باشند؟

سوال بسیار خوبی پرسیدید چون دانشجو پس از ورود به فضای دانشگاه شرایط متفاوت تری را نسبت به دبیرستان تجربه میکند. و این دوران بعنوان دوران شکوفایی و بالندگی محسوب میشود و این دوران بالندگی و شکوفایی را میتوان به چندین بعد تقسیم کرد:

بحث آموزش یا همان بحث درس خواندن دانشجو که در مقطع لیسانس بیشترین بار کاری برعهده ی اساتید هست که باید مطالب را به دانشجو آموزش دهد و دانشجو باید بحث self learning را خودش پیگیری کرده و از منابع متعدد و منابعی که اساتید معرفی میکنند استفاده کند.

مورد دوم علاقه مندی و بحث تلاش و پشتکار خود دانشجو میباشد و مورد بعدی از آنجایی که دانشجویان در مقطع کارشناسی درس ۱،۵ واحدی روش تحقیق را میگذرانند، بحث بعدی بحث پژوهش میباشد که شرط اول آن علاقه ی دانشجو به فعالیت پژوهشی است که پروسه ی زمانبری هست و بگونه ای نیست که بتوان گفت با

اولین گام برای یک پژوهشگر خوب شدن چیست؟

اولین مورد علاقه مندی شخص دانشجو میباشد چون کار تحقیق حوصله، زمان و انرژی کافی را طلب میکند و شاید بتوان گفت این مورد بعنوان مهم ترین مورد است و بعد از آن یاد گیری پیش شرط های لازم برای تحقیقات است.

چه امتیاز هایی به دنبال پژوهش برای دانشجو به دست می آیند؟

استفاده از شرط بند کاف، انجام اختراعات و صورت گرفتن طرح های مرتبط با صنعت، رشد در بعد های بین المللی و همکاری در سطوح بالای درون کشور و یا حتی بین المللی و ...

در کدام فضاها یک دانشجوی پرستاری میتواند فعالیت مفید پژوهشی، آموزشی داشته باشد؟

در اکثر محیط ها دانشجو میتواند کار تحقیقاتی انجام دهد. یکی از مهم ترین فضاهایی که دانشجو میتواند متمر ثمر باشد محیط های بالینی میباشد مثل بیمارستان ها، مراکز بهداشتی در مانی، زایشگاه ها، فوریت های پیش بیمارستانی. محیط بعدی، خود محیط آکادمیک دانشگاه میباشد و مواردی مثل نحوه ی تدریس، چگونگی تدریس، ایده های نوآورانه برای تغییرات آموزشی و تسهیل فرایند پژوهش و آموزش و بغیر از این موارد بحث ارتباط دانشگاه با صنعت هم حائز اهمیت است و دانشجویان میتوانند در این زمینه هم ورود پیدا کنند. در آموزش و پرورش، سازمان مبارزه با مواد مخدر و... اینها محیط های بکری هستند که کمتر رشته های پرستاری و زیر شاخه های آن به این فضا ها ورود پیدا کرده اند.

مهاجرت آری یا خیر؟

اگر ما کشورمان را دوست داریم و ترجیح میدهیم مشکلات آن حل بشود باید در کشور بمانیم و در این راستا تلاش کنیم چون نیرویی که با هزینه های بیت المال پرورش یافته و تجربه کسب کرده در صورت مهاجرت یک لقمه ی آماده برای کشور مقصد میباشد. درست است که ما مشکلات زیادی داریم ولی وطن همیشه وطن میباشد. اما بحث مهاجرت بیشتر یک مورد شخصی است اما من توصیه میکنم که دانشجویان بمانند و با ایده و پژوهش و نوآوری مشکلات را حل بکنند.

سوال آخر، چه توصیه ای برای دانشجویان در مقاطع مختلف دارید؟

پرستاری یکی از رشته های خوب در کشور ما میباشد چرا که در ساده ترین حالت دانشجوی پرستاری بعد از پایان تحصیل بیکار نخواهد بود و من همیشه بواسطه ی درگیر بودن با جان انسان به دانشجویان توصیه میکنم با دانش و صلاحیت در بالین بیمار حاضر شوید و همیشه خودت را جای بیمار بگذار و اصول اخلاقی و علمی و حرفه ای و انسانی را رعایت کنند و برای انجام هر کاری باید اول خدا را در نظر داشته باشیم چون کوچک ترین خطای ما ممکن است نتایج جبران ناپذیری به بار بیآورد، لذا دانشجو باید دانش بروزی داشته باشد و باسواد فارغ التحصیل شود و بعد از دوران دانشجویی نیز همواره آپدیت باشد. و در بحث عملی نیز باید تکرار و تمرین داشته باشد تا مهارت عملی بیشتری نیز داشته باشد و وجود این موارد در کنار یکدیگر حالت ایده آلی میباشد و هر روز با هدف یادگیری بر بالین بیمار حاضر شود.

تقسیم بندی انواع مقالات علمی براساس ساختار و محتوای نگارشی

▲ **ریحانه صفی اله، دانشجوی اتاق عمل**

مقاله اصیل پژوهشی (original research):

مقالات پژوهشی حاصل تحقیق و پژوهشی خود نویسنده هستند. محقق یافته ها و نتایج آزمایشات خود را در قالب مقاله بیان می کند. در مقاله پژوهشی به موضوعاتی می پردازیم که قبلا در مورد آن تحقیق انجام نشده و در واقع یک سوال بی پاسخ بوده است. پژوهشگران و محققان استقبال زیادی از این نوع مقالات دارند و به دلیل جدید بودن موضوع تحقیق و نو بودن نتایج، از شانس بیشتری برای چاپ در مجلات داخلی و خارجی برخوردارند.

ساختار مقاله پژوهشی از معرفی، روش ها، نتایج و بحث تشکیل شده است. رعایت قواعد اخلاقی در نوشتن مقاله علمی بسیار اهمیت دارد.

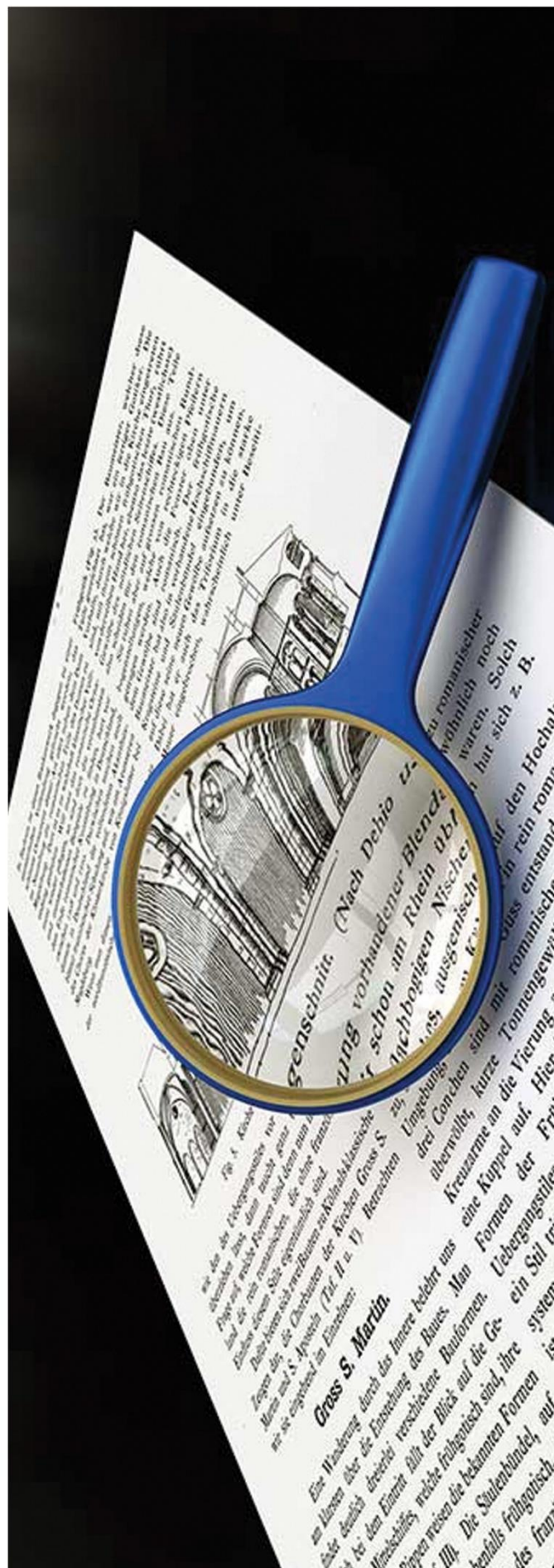
هیچ گاه نباید با بزرگ نمایی ارزش کار خود را بیشتر نشان دهید.

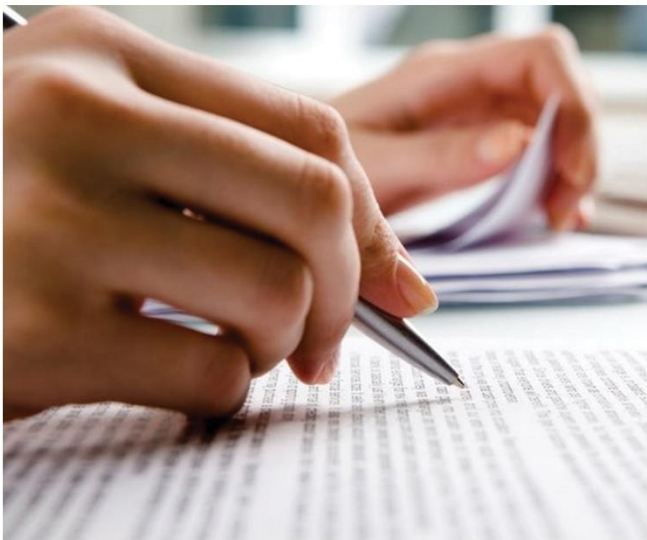
همچنین، اجتناب از سرقت ادبی در مقالات پژوهشی از مهم ترین بحث هاست. سرقت ادبی یا پلاجیاریسم زمانی اتفاق می افتد که اطلاعات و داده های خود را از تحقیقات قبلی گرفته باشید و به نام خودتان انتشار دهید. در صورتی که سنگ بنای مقالات علمی پژوهشی بر موضوعی جدید و نگاهی نو است که پژوهشگر با تحقیقات و آزمایشات بسیار به داده های ارزشمندی دست پیدا می کند.

سرت ادبی آگاهانه و یا غیر عمد صورت می گیرد. توجه داشته باشید که هیچ پیشرفت علمی بدون نگاه به تحقیقات پژوهشگران قبلی ممکن نیست و هر مقاله علمی پژوهشی به دستاوردهای پیشین حول موضوع خود احتیاج دارد. اما استفاده کردن از سایر منابع باید با ذکر نام اثر در قسمت منابع و رفرنس های مقاله پژوهشی صورت گیرد. حتی اگر از این موضوع اطلاعی نداشته باشید سرت ادبی غیرعمد انجام داده اید.

مقاله تحلیلی (Analytical article):

مقاله تحلیل به این صورت است که نویسنده با کمک منابع تحقیقات قبلی، نظریه خود را مطرح می کند. در این نوع مقاله علمی محقق می تواند نظریه های قبلی را با استدلال های محکم گسترش دهد یا به بیان دیگری به شرح و تفصیل آن ها بپردازد. در مقاله تحلیلی حتی می توان نظریه هایی که از قبل وجود داشته است را مورد تفکر و تامل قرار داد.

مقاله مروری (Review Article):

مقالات مروری همان طور که از نام آن پیداست، به مرور مقالات و تحقیقات در یک موضوع خاص می پردازد و در نهایت خلاصه ای از موضوع را ارائه می دهد. هدف پژوهشگر از بررسی موضوعات و چاپ مقاله مروری، تحلیل پژوهش ها، تفاوت های موجود و مشکلاتی که مانع پیشبرد موضوع شده است، می باشد. برای نوشتن مقاله مروری، تعداد کلمه ای که باید بنویسید به موضوع و ژورنالی که قصد چاپ مقاله در آن را دارد باید توجه کنید. اما به طور معمول تعداد کلمات آن بین ۸ تا ۴۰ هزار کلمه است. بنابراین مهم است که پیش از نوشتن مقاله مروری از ادیتور مجله مورد نظرتان اطلاعات بگیرید. مخاطبان مقالات مروری به طور معمول دانشجویان و محققانی هستند که در باره موضوع مقاله به دنبال اطلاعات هستند و به جای مطالعه حجم زیادی مقاله، با مطالعه یک مقاله مروری به اطلاعات جامعی پیرامون آن موضوع دست می یابند. مقاله مروری به سه دسته کلی تقسیم می شوند که تفاوت شان در تعداد کلمات و نوع نگارش مقاله است.

انواع مقاله مروری

۱- مقاله مروری روایتی (Narrative Review)

مقاله مروری روایتی برای موضوعات جامع و کلی کاربرد دارد. در این نوع مقاله زمانی که یک فرضیه واحد نداریم یا موضوع قابل جمع بندی نیست، فردی که به نگارش مقاله مشغول است با استفاده از دانش و تجربیات خود به جمع بندی و نتیجه گیری حول آن موضوع می پردازد. نتیجه گیری در این نوع مقالات به صورت کیفی است.

۲- مقاله مروری نظام مند (Systematic Review)

مقاله مروری نظام مند روش انجام دقیق دارند و با یک فرضیه واحد، به کمک تجزیه و تحلیل، برای ارائه پاسخ تلاش می کنند.

۳- مرور بهترین شواهد (Best Evidence)

مقاله بهترین شواهد حد وسط دو نوع قبلی است. در این نوع مقاله اطلاعات و داده ها از یک تحقیق ارائه می شود تا با خواندن آن بتوان نتیجه گیری کرد.

گزارش ها یا نامه های کوتاه (short letters or reports)

مقاله گزارشی شامل یک گزارش کوتاه از مقاله ای پژوهشی است. تعداد کلمات گزارش یا نامه های کوتاه بسیار محدود است. ساختار این نوع مقالات بسیار شبیه مقاله علمی پژوهشی است در نتیجه پیش از انتشار مقاله علمی پژوهشی امکان نگاشتن این نوع مقاله نیست.

مطالعات موردی (case-study)

در مقالات مطالعه موردی به مورد خاصی از یک پدیده اشاره داریم و عموماً برای آگاه سازی از وجود یک نمونه خاص است. این نوع مقالات معمولاً در زمینه پزشکی کاربرد دارند. در مطالعات موردی پزشک با ثبت وضعیت بیمار خاص، راهکارهایی برای درمان او ارائه می دهد.

این نوع مطالعات باید در باره موضوعاتی باشد که ناشناخته هستند. به همین علت این نوع مقالات حاصل نگارش محققان با تجربه است. مطالعات موردی در پیشبرد تحقیقات نقش پررنگی دارند. مطالعات موردی در دسته بندی تحقیقات کیفی قرار دارد.

REJECTED

نکات اصلی برای ریجکت مقالات

ریحانه صفی اله، دانشجوی اتاق عمل

بیان می‌دارد؛ پاسخ دهد و توسط پژوهش‌هایی که در بیان مساله ارایه شده مقایسه شود و نکات جدید به دست آمده در این پژوهش را نمایان سازد. نگارش این قسمت از مقاله بسیار پیچیده بود و اغلب مقالات به خاطر ضعف در همین قسمت ریجکت می‌شوند.

۶- یافته‌های مقاله صرفاً تکرار یافته‌های مقالات دیگران است :

مؤلف باید بعد از خواندن ادبیات پژوهش و شروع به تحقیق این سوال اساسی را از خود بپرسد؛ که مقاله‌اش در آینده چه یافته و نکات جدیدی را به جامعه علمی ارایه خواهد داد که قبلاً از سوی کسی ارایه نشده بوده است؟ پاسخ به این سوال می‌تواند یکی از خطرات احتمالی عدم پذیرش مقاله را رفع کند.

۷- نگارش مقاله ضعیف است : شما هر ایده به‌روز و جدیدی که داشته باشید می‌بایست آن را از طریق کلمات به صورت شفاف و بدون ابهام و پیچیدگی به خواننده خود منتقل سازید. مقاله جایی برای خودنمایی ادبیاتی و استفاده از زبان ثقیل و گنگ و بی مفهوم نیست. بهترین روش نگارش مقاله، استفاده از زبان بسیار ساده، مستقیم و بدون واسطه است.

همچنین ویرایش علمی مقاله نیز بسیار مهم است. در مقالاتی که از یک زبان دیگر به زبان انگلیسی برگردانده می‌شوند؛ معمولاً مشکلات ترجمه بسیار زیادی وجود دارد که به اصطلاح ترجمه بومی (Native) نیست. این مشکل نیز در میان مقالاتی که ریجکت شده‌اند؛ بسیار رایج و پرتکرار است.

۸- مقاله خسته کننده است : آخرین دلیل رد مقاله با دلیل شماره ۷ در ارتباط است. خسته‌کننده بودن موضوع می‌تواند به طولانی بودن مقاله، نوع زبان مورد استفاده، پیچیدگی‌های وحشتناک که معمولاً مقاله پر از مدل‌ها و شکل‌های درهم تنیده است و موارد دیگر اشاره دارد. واقعیت این است که لازم نیست در یک مقاله از مدل‌های مفهومی بسیار پیچیده که معمولاً بیش از ۵ متغیر دارند استفاده نمود. تصور اشتباهی وجود دارد که هرچه یک مقاله از مدل‌های مفهومی با متغیرهای زیاد استفاده کند، حتماً یک مقاله پیچیده و سنگینی است اما با مراجعه به دلایل اصلی ریجکت مقاله یک تعریف از این نوع مقالات به دست می‌آید، مقاله خسته کننده است.

عمده دلایل علمی که برای ریجکت یک مقاله توسط مجلات معتبر علمی صورت می‌پذیرد، تقریباً برای تمامی ژورنال‌ها یکسان می‌باشد که در این متن آن‌ها را با هم مطالعه می‌نماییم؛ تا با رعایت آن‌ها، در هرچه بهتر شدن مقالات بکوشیم و از ریجکت شدن آن‌ها توسط سردبیران و داوران ژورنال‌های معتبر علمی جلوگیری نماییم.

۱- مقاله مشکل فنی عمده دارد : برای مثال، مقاله‌ای که در نگاه اول اشکال یا جداول و فرانس‌های آن ناقص و یا اشتباه باشد یا برخی از فرانس‌ها به طور کلی اصلاً ذکر نشده باشند؛ از سوی مجلات به اصطلاح فست ریجکت می‌شود. منظور از فست ریجکت این است که در همان ابتدای کار مقاله ریجکت می‌شود. معمولاً مقالاتی که چنین مشکلاتی دارند حتی به داور مجله نیز ارجاع داده نمی‌شوند.

۲- مقاله در حیطه اسکوپ مجله قرار ندارد : بسیاری از مؤلفینی که برای چاپ شدن مقاله خود عجله دارند معمولاً قبل از بررسی کامل اسکوپ مجله مقاله را به مجله ارسال می‌نمایند و یکبار دیگر مقاله قبل از ارجاع به داوران در همان مرحله اول ریجکت می‌شود. بنابراین، اطلاع از اسکوپ و حیطه‌های علاقمندی مجله برای ارسال مقاله امری ضروری و بسیار مهم است.

۳- مقاله ناقص است : اینگونه مقالات عمدتاً شامل مشاهدات مؤلف می‌باشند؛ بدون اینکه استنتاج علمی و دقیق از آن‌ها انجام شده باشد. به این معنی که مقاله صرفاً یک مقاله توصیفی است.

۴- مقاله دارای ایراد روش شناختی است : منظور از ایرادات روش شناختی آن است که مؤلف مقاله در حین انجام محاسبات مقاله، مرتکب اشتباهات در انجام تحلیل داده‌ها و روش انجام پژوهش شده است. برای مثال، در یک پژوهش فرد به جای استفاده از آزمون‌های آماری دقیق‌تر موجود، از آزمون‌های آماری با ریسک بالا استفاده نموده است. و یا در مثالی دیگر، فردی که به انجام یک پژوهشی آزمایشی مبادرت کرده، در فرآیند پژوهش گروه ملاک یا مقایسه‌ای را پیشنهاد نداده است.

۵- قسمت بحث و نتیجه‌گیری مقاله ارتباط معناداری با سایر قسمت‌های مقاله ندارد : معمولاً بحث و نتیجه‌گیری می‌بایست در راستای مساله یا بیان مساله مقاله باشد. به این معنا که قسمت بحث و نتیجه‌گیری مقاله باید به روشنی سوالی که مؤلف در بخش بیان مساله

پروین قزلباش، کارشناس پرستاری

سوالات و فرضیات پژوهش

هر پژوهش در واقع تلاش برای رسیدن به پاسخ یک سوال و قبولی یا رد یک فرضیه است. این قسمت باید با توجه به اهداف ویژه نوشته شود. پژوهشگر نمیتواند سوال یا فرضیه‌ای را که هدفی برای آن ننوشته، در این قسمت بیان کند. پس مجموع تعداد سوالات و فرضیات باهم باید برابر با تعداد اهداف ویژه باشد. همچنین برای هدف توصیفی، سوال و برای هدف تحلیلی، فرضیه نوشته می شود.

نحوه نگارش سوالات

سوالات باید صریح و بدون ابهام باشند.

برای نوشتن این قسمت باید از عبارات سوالی مثل "چيست؟"، " چگونه است؟"، " چقدر است؟" و ... استفاده شود. برای مطالعات توصیفی باید سوال نوشت. برخی معتقد هستند برای مطالعات توصیفی نباید فرضیه طرح شود؛ درحالی که در لایه های پنهان این مطالعات یکسری روابط سنجیده می شوند (مثلا ارتباط بین متغیر اصلی با اطلاعات دموگرافیک)، پس یک مطالعه ای توصیفی هم می تواند فرضیه داشته باشد.

نحوه نگارش فرضیات

فرضیات باید به صورت خبری بیان شوند و نتایج مورد انتظار از تحقیق را نشان دهند.

فرضیات باید آزمون پذیر باشند.

واضح و بدون ابهام باشند.

در تمام مطالعاتی که در آن ها قرار است مقایسه انجام شود یا رابطه ی بین پدیده ها مشخص گردد، طرح حداقل یک فرضیه الزامی میباشد.

فرضیه بدون جهت و جهت دار

به طور کلی فرضیه می تواند به دو صورت نوشته شود: بدون جهت یا با جهت دار. بدون جهت یعنی فقط بگویید بین متغیر x و متغیر y رابطه وجود دارد. جهتدار هم یعنی بگویید رابطه بین دو متغیر چگونه است. هر دو طرز بیان درست هستند و پژوهشگر باتوجه به عقیده و شرایط پژوهش می تواند یکی از آنها را بنویسد.

برای مثال در مطالعه‌ای تحت عنوان "تعیین ارتباط بین میزان اضطراب و رضایت شغلی در پرستاران بخش های ویژه" می توان نوشت: "بین میزان اضطراب و رضایت شغلی رابطه وجود دارد" که فرضیه ای بدون جهت است.

" بین میزان اضطراب و رضایت شغلی رابطه ی منفی وجود دارد" یا " اضطراب باعث کاهش رضایت شغلی میشود" که فرضیه ای جهت دار محسوب می شوند.

مجلات جعلی و نامعتبر را چگونه تشخیص دهیم؟

سیده الهه کریمی پور، دانشجوی پرستاری

چاپ مقالات علمی در مجلات داخلی یا خارجی معتبر چه برای دانشجویان و چه برای اساتید اهمیت بسیاری دارد زیرا ارزشیابی های بعدی فرد از روی همین چاپ مقالات و رزومه علمی خود انجام خواهد گرفت. لذا تشخیص مجلات جعلی و نامعتبر بسیار ضروری است.

چند راه تشخیص مجلات جعلی:

۱- راه اصلی شناخت مجلات جعلی، مراجعه به آخرین لیست مجلات یا ژورنال های نامعتبر که با عنوان لیست سیاه یا بلک لیست توسط وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد هر چند ماه یک بار منتشر می شود می باشد.

وزارت بهداشت: <http://blacklist.research.ac.ir>

وزارت علوم: <https://rppc.msrt.ir/fa>

دانشگاه آزاد: <http://rvp.iau.ir/sp>

۲- بررسی ISSN مجله در سایت های تامسون رویترز یا سایت موسسه ISI . International Standard Serial یا Number، یک شماره بین المللی منحصر به فرد مخصوص مجله است که به نوعی شناسنامه مجله مربوطه محسوب می شود. بهترین راه اعلام از اعتبارات مجلات نیز استفاده از ISSN می باشد. ISSN اغلب مجلات به صورت ۸ رقم مشخص می شود که بین ۴ رقم اول و ۴ رقم دوم آن یک خط فاصله وجود دارد.

۳- برخی از مجلات جعلی و نامعتبر، انواع مقالات علمی و تخصصی را در حوزه های مختلف می پذیرند درحالی که مجلات معتبر معمولاً در یک حوزه اختصاصی فعالیت می کنند.

۴- یکی دیگر از روش های تشخیصی نشریات، اسکوپ آن ها است. منظور از اسکوپ مجله یعنی حوزه علمی مجله وقتی صحبت از اسکوپ مجله می شود صحبت از این است که آیا مجله ای که انتخاب نموده اید در حوزه علمی و تخصصی شما فعالیت دارد یا نه. برای تشخیص اسکوپ کافی است مجله یا نشریه را در یکی از پایگاه های نمایه سازی نشریات مانند ISI یا ISC جست و جو کنیم و اسکوپ مجله را استخراج و با اسکوپ مقالات چاپ شده در آن وبسایت مقایسه کنیم.

۵- بطور کلی برای جست و جوی مجلات معتبر می توانید از نشانه های اینترنتی زیر برای هر یک از مجلات استفاده کنید:

• مجلات ISI : <http://ip-science.thomsonreuters.com>

• مجلات ISC : <http://www.isc.gov.ir>

• مجلات Scopus : <http://www.scimagojr.com>

• مجلات Pubmed : http://www.nlm.nih.gov/bsd/serfile_addedinfo.htm

۶- روش دیگر، بررسی مقالات چاپ شده در وبسایت مجله است. یک وبسایت مجله برای کسب اعتماد کاربران و نویسندگان مقاله، باید لیستی از مقالات چاپ شده خود را در وبسایت داشته باشد تا نشان دهد که آرشیوی از مقالات منتشر شده را دارد. با توجه اینکه یک وبسایت جعلی هیچ مقاله ای را چاپ نرسانده، برای ایجاد آرشیو ناچار خواهد بود تا تعداد زیادی مقاله آپلود نماید. اقدام به کپی مقالات منتشر شده سایرین می نماید تا این با این روش به بازدید کننده وبسایت خود نشان دهد که مقالات موجود در وبسایت، مقالات واقعی هستند که در این صورت کافی است با جست و جوی عناوین این مقالات یا بخشی از چکیده آن ها در گوگل اسکولار، از جعلی بودن یا نبودن وبسایت مطلع شوید.

۷- نبود تنوع مولفین و یکنواختی ملیت اکثر نویسندگان می توان نشانه ی مجلات جعلی باشد. کافی است به نسخه های منتشر شده در مجله مراجعه کنید و به نویسندگان مقالات آن توجه کنید.

۸- ارسال مقاله به نشریات جعلی بیشتر از طریق ایمیل است و اکثر آن ها سامانه ارسال مقاله ندارند.

۹- مجلات معتبر معمولاً به راحتی و بدون ارسال نظر و ویرایش، مقاله ای را چاپ نمی کنند.

۱۰- وبسایت مجلات نامعتبر معمولاً شبیه به مجلات اصلی طراحی می شوند و فقط ممکن است در یک حرف متفاوت از هم باشند، پس وبسایت اینگونه مجلات را با دقت بررسی کنید تا دچار اشتباه نشوید.

۱۱- نبود انطباق تاریخ آرشیو با تاریخ راه اندازی مجله می تواند نشانی از مجلات جعلی باشد.

REVIEW

مقاله مروری

آیدا خلیلی، دانشجوی پرستاری

ساختار مقاله مروری به ترتیب زیر است، بنابراین در نگارش مقاله مروری به این بخش ها توجه کنید و در اثر خود بگنجانید.

عنوان
چکیده
مقدمه
روش مطالعه
یافته‌ها
نتیجه‌گیری
تقدیر و تشکر
فهرست منابع

مقاله مروری به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند که تفاوت شان در تعداد کلمات و نوع نگارش مقاله است.

انواع مقاله مروری

مقاله مروری روایتی (Narrative Review)

مقاله مروری روایتی برای موضوعات جامع و کلی کاربرد دارد. در این نوع مقاله زمانی که یک فرضیه واحد نداریم یا موضوع قابل جمع بندی نیست، فردی که به نگارش مقاله مشغول است با استفاده از دانش و تجربیات خود به جمع بندی و نتیجه گیری حول آن موضوع می‌پردازد. نتیجه گیری در این نوع مقالات به صورت کیفی است.

مقاله مروری نظام مند (Systematic Review)

مقاله مروری نظام مند روش انجام دقیق دارند و با یک فرضیه واحد، به کمک تجزیه و تحلیل، برای ارائه پاسخ تلاش می‌کنند.

مرور بهترین شواهد (Best Evidence)

مقاله بهترین شواهد حد وسط دو نوع قبلی است. در این نوع مقاله اطلاعات و داده‌ها از یک تحقیق ارائه می‌شود تا با خواندن آن بتوان نتیجه گیری کرد.

گزارش‌ها یا نامه‌های کوتاه (short letters or reports)

مقاله گزارشی شامل یک گزارش کوتاه از مقاله ای پژوهشی است. تعداد کلمات گزارش یا نامه‌های کوتاه بسیار محدود است. ساختار این نوع مقالات بسیار شبیه مقاله علمی پژوهشی است در نتیجه پیش از انتشار مقاله علمی پژوهشی امکان نگاشتن این نوع مقاله نیست.

مطالعات موردی (case-study)

در مقالات مطالعه موردی به مورد خاصی از یک پدیده اشاره داریم و عموماً برای آگاه سازی از وجود یک نمونه خاص است. این نوع مقالات معمولاً در زمینه پزشکی کاربرد دارند. در مطالعات موردی پزشک با ثبت وضعیت بیمار خاص، راهکارهایی برای درمان او ارائه می‌دهد. به این نوع مطالعات باید در باره موضوعاتی باشد که ناشناخته هستند. به همین علت این نوع مقالات حاصل نگارش محققان با تجربه است. مطالعات موردی در پیشبرد تحقیقات نقش پررنگی دارند. مطالعات موردی در دسته بندی تحقیقات کیفی قرار دارد.

مقاله نظری (opinion article)

مقاله نظری مقاله ای است که مولف به بررسی یک تحقیق خاصی مشغول است. نویسنده این نوع مقاله به نقاط قوت و ضعف تحقیق انجام شده می‌پردازد. این نوع مقاله کوتاه بوده و تعداد کلمات آن‌ها تا ۲هزار کلمه است. لذا نویسنده باید بتواند در این تعداد کلمات کوتاه دلایل رد یا قبول اصل موضوع را تشریح کند.

مقاله نظری از لحاظ ساختاری به شرح زیر است:

چکیده

مسئله و موضوع پژوهش مورد بحث

هدف مقاله

منابع مورد استفاده

نتیجه‌گیری

نقد کتاب (book review)

نقد کتاب مقالات کوتاهی هستند که زمان زیادی از نویسنده صرف نمی‌کنند. مقالات نقد کتاب در انواع مقالات پژوهشی قابل چاپ هستند. هدف از این نوع مقالات ارائه نظر درباره آخرین کتاب‌های انتشار یافته در حیطه یک موضوع خاص است. نگارش این نوع مقالات برای پژوهشگران تازه کار ایده خوبی است که در کنار آگاهی از اطلاعات در حوزه تخصصی خود، مقاله را برای رزومه خود تهیه می‌نمایند.

IMPACT FACTOR

ایمپکت فاکتور چیست؟

▲ نازنین دمساز، دانشجوی کارشناسی پرستاری

ایمپکت فاکتور (Impact Factor) یک مجله‌ی آکادمیک، معیار نمایش میانگین سالانه تعداد ارجاعات به مقالات منتشر شده در آن مجله است. ایمپکت فاکتور به عنوان نشان‌دهنده‌ی اهمیت نسبی هر مجله در حوزه تخصصی خود کاربرد گسترده‌ای دارد؛ مجلات با ایمپکت فاکتور بالا، اغلب مهمتر از مجلات با ایمپکت فاکتور پایین هستند.

کاربرد ایمپکت فاکتور

از ایمپکت فاکتور برای مقایسه مجلات مختلف در یک زمینه خاص استفاده میشود و این پارامتر عملاً بر استفاده‌ترین روش طبقه‌بندی ارزش مجلات علمی و آکادمیک، می‌باشد. به گونه‌ای که مجلات با ایمپکت فاکتور بالاتر به عنوان مجلات بهتر طبقه‌بندی می‌شوند و بسیاری از دانشگاه‌ها برای دخالت دادن مقاله در رتبه‌بندی اساتید یا دانشجویان مقادیر حداقل مورد نیاز برای ایمپکت فاکتور در نظر می‌گیرند. البته چون محاسبه ایمپکت فاکتور با در نظر گرفتن کل مقالات انجام می‌گیرد، به تنهایی برای رتبه‌بندی تک تک مقالات کافی نیست. پایگاه وب آو ساینس بیش از ۱۱ هزار مجله علمی و علوم اجتماعی را نمایه کرده و برای آن‌ها پارامتر ایمپکت فاکتور را محاسبه و منشر می‌کند. مجلات جدیدی که از اولین مقاله خود نمایه می‌شوند، پس از گذشت دو سال از نمایه شدن ایمپکت فاکتور دریافت خواهند کرد؛ چون محاسبه ایمپکت فاکتور به مشخص بودن تعداد مقالات دو سال و تعداد ارجاعات به آن مقالات نیاز دارد.

نحوه‌ی محاسبه ایمپکت فاکتور

IF تعریف شده توسط ISI برای مجله، نسبتی از دو فاکتور است. مخرج عبارت است از تعداد کل مقالات « قابل استناد » منتشر شده در یک مجله خاص در یک بازه زمانی معین. صورت کسر شامل تعداد کل اسنادها در سال جاری به هر مقاله منتشر شده در این مجله در آن بازه زمانی معین است. ISI این بازه زمانی را دو سال تعریف کرده است. IF یک مجله A در یک سال خاص طبق فرمول محاسبه می‌شود:

$$IF_A = \frac{\text{All citations in Y to articles in A during } (Y - 1) + (Y - 2)}{\text{All citable articles in A during } (Y - 1) + (Y - 2)}$$

اعتبار به عنوان معیار اهمیت

در حقیقت گه‌گاه از ایمپکت فاکتور نه فقط برای ارزیابی مجلات بلکه برای مقالات منتشر شده در آن مجله نیز استفاده میگردد، و این مقایسه باعث کاهش ارزش برخی مقالات در بعضی موضوعات می‌شود. شورای تأمین مالی آموزش عالی انگلستان اعلام کرده است که باید کیفیت محتوای تک تک مقالات مورد بررسی قرار گیرد و اعتبار مجله منتشر کننده مقاله، به تنهایی کافی نیست.

ای. ای. کاوکل که زمانی مدیر تحقیقات مؤسسه اطلاعات علمی بوده است خاطر نشان میکند که شاخص استناد علمی (SCI) که ایمپکت فاکتور مبتنی بر آن است، « در صورتی کاملاً مؤثر خواهد بود که هر نویسنده تنها پژوهش‌های قبلی مرتبط با حوزه خود را به دقت ذکر نماید؛ هر مجله علمی منتشر شده در هر کجای جهان را پوشش دهد و فارق از محدودیتهای اقتصادی عمل کند ».

در واقع ایمپکت فاکتور یک معیار برای سنجش مجله است و نباید از آن برای ارزیابی محققان یا مؤسسات استفاده نمود.

شاخص‌های مرتبط

برخی از شاخص‌های مرتبط، و همچنین محاسبه و منتشر شده توسط سازمان منتشر کننده مقادیر ایمپکت فاکتور، شامل موارد زیر می‌شوند: نیمه‌عمر استناد: این شاخص برابر است با متوسط سن مقالاتی که هر سال در گزارشات ارجاع مجله به آن‌ها استناد می‌شود. برای مثال، اگر نیمه‌عمر مجله‌ای در سال ۲۰۰۵، برابر با ۵ باشد بدان معناست که استنادات صورت گرفته به مقالات چاپ شده توسط آن مجله، در بازه زمانی ۲۰۰۵-۲۰۰۱ برابر با نیمی از استنادات انجام شده به مقالات آن مجله در سال ۲۰۰۵ است، و نیمه دیگر استنادات به قبل از سال ۲۰۰۱ بر میگردد.

ایمپکت فاکتور انباشته برای طبقه‌بندی موضوعی: این شاخص با در نظر گرفتن تعداد استنادات به تمام مجلات در یک طبقه‌بندی موضوعی و تعداد مقالات تمام مجلات در آن طبقه‌بندی موضوعی، محاسبه می‌گردد.

شاخص فوریت: تعداد استناداتی که مقالات یک مجله در یک سال مشخص دریافت می‌کنند تقسیم بر تعداد مقالات منتشر شده در آن مجله.

CiteScore: معیاری است برای عناوین سریالی در وبسایت Scopus که در دسامبر سال ۲۰۱۶ توسط Elsevier راه‌اندازی شد.

تعداد استناد JCR: بین مقالات اصلی، مقالات مروری و نامه‌ای به سردبیر تفتانی قائل نمی‌شود. اگر مجله‌ای مایل به انتشار تعداد زیادی مقاله‌ی مروری، نامه‌ای به سردبیر باشد نتیجتاً میزان ایمپکت فاکتور افزایش خواهد داشت. همچنین می‌توان گفت مقالات بزرگ تر و قدیمی‌تر بعلا پیگاه داده مقالاتشان ایمپکت فاکتور بالاتری دارند.

عملکرد کمیته تحقیقات دانشجویی

جشن هفته اتاق عمل و تقدیر از پژوهشگر برتر اتاق عمل

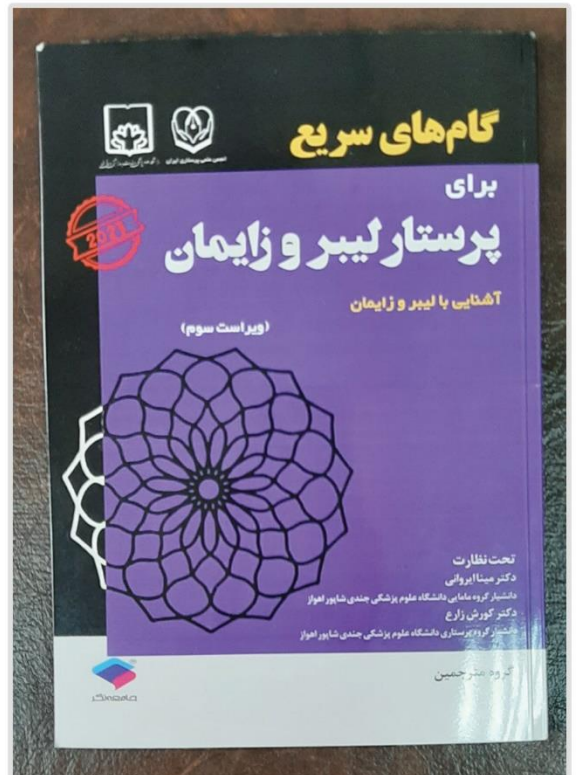
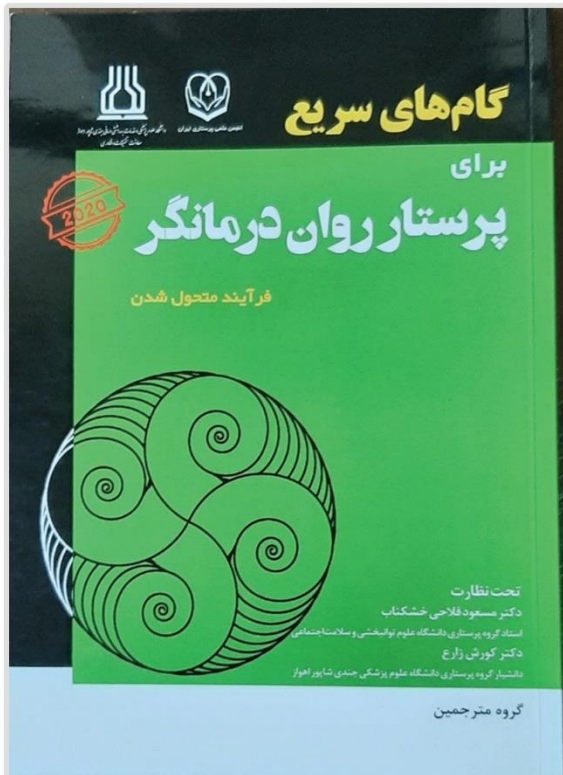
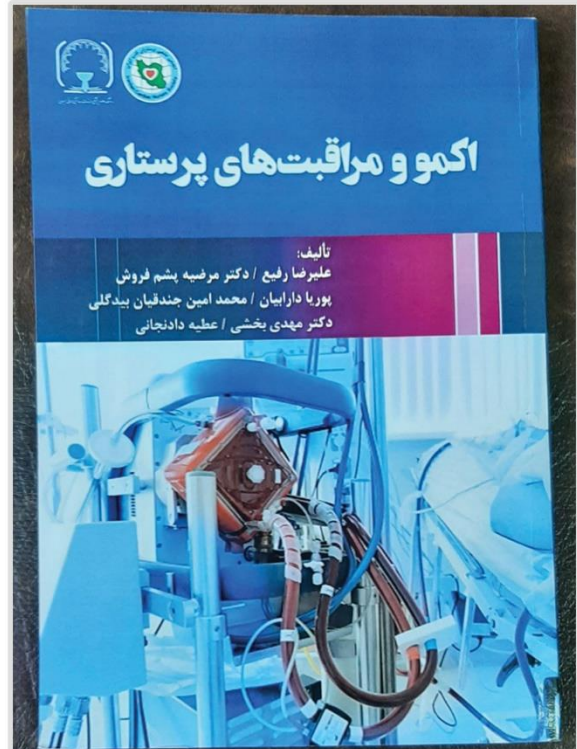
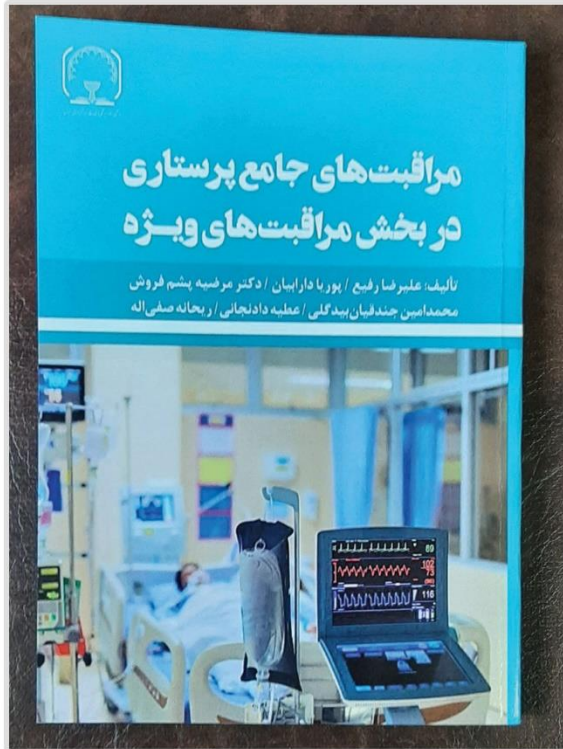
عملکرد کمیته تحقیقات دانشجویی

عکسهای جشن جشنواره شهید مطهری

عملکرد کمیته تحقیقات دانشجویی

کتابهای چاپ شده

عملکرد کمیته تحقیقات دانشجویی

دومین کنگره داخلی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شوشتر

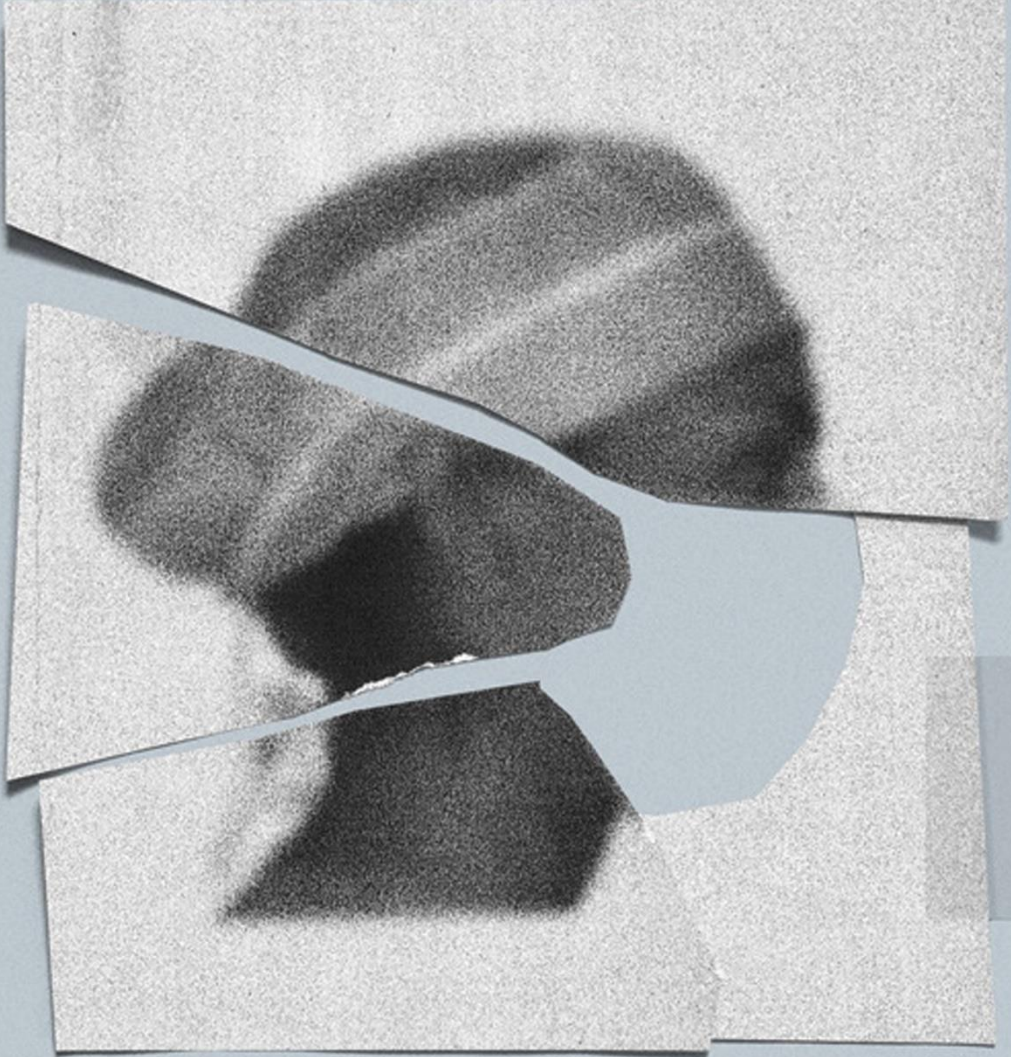

طاقچه
نزدیک ترین کتابفروشی شهر

taaghche.com

توضیح اثر:
اثری به نام
I just feel broken

طراح: Ricardo Tomas